

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
ФЕДЕРАЦИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ВЛАДА**

НАЦРТ

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ОД НАСИЉА У
ПОРОДИЦИ**

Сарајево, новембар 2015. године

**ЗАКОН
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ОД НАСИЉА У
ПОРОДИЦИ**

Члан 1.

У Закону о заштити од насиља у породици („Службене новине Федерације БиХ“, 20/13), у члану 2. иза става 3. додаје се нови став 4. који гласи:

„Сигурна кућа, у смислу овог закона, је посебан облик подршке којом се обезбјеђује сигуран, привремени смјештај и помоћ жртвама насиља у породици, којима је угрожен живот и којима се заштита и сигурност не могу пружити у њиховом дому.“

Досадашњи став 4. постаје став 5.

Члан 2.

Члан 35. мијења се и гласи:

„Члан 35.

Сигурне куће и начин финансирања привременог збрињавања жртва насиља у сигурној кући

Сигурна кућа се оснива у складу са Законом о установама (“Службени лист РБиХ”, бр. 6/92, 8/93 и 13/94).

Средства за финансирање привременог збрињавања жртве насиља у сигурној кући осигуравају се из Буџета Федерације БиХ у износу од 70% и из буџета кантона 30%, од утврђене цијене смјештаја жртве насиља у сигурној кући.

Одлуку о висини цијене привременог збрињавања жртве насиља у сигурној кући доноси федерални министар рада и социјалне политике за сваку календарску годину, по основу које се планирају и обезбјеђују средства на начин прописан ставом 2. овог члана, а на темељу планираних средстава и у складу са чланом 54. Закона буџетима у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 102/13, 9/14, 13/14 и 8/15).

Федерално министарство рада и социјалне политике и кантонална министарства надлежна за област социјалне заштите дужна су у свом буџету предвидјети и обезбиједити средства из става 2. овог члана.

Средства за финансирање привременог збрињавања жртве насиља у сигурној кући из става 2. овог члана намијењена су осигурању смјештаја, подршке и помоћи жртвама насиља у породици и иста се не могу користити у друге сврхе, а оснивач сигурне куће преузима права, обавезе одговорности оснивача у смислу финансирања рада и пословања сигурне куће.

Правилник о условима простора, опреме и кадра за сигурне куће и регистру сигурних кућа у Федерацији Босне и Херцеговине, прописаће федерални министар рада и социјалне политике у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Статус сигурне куће стиче се издавањем рјешења којим се потврђује да су испуњени услови из става 6. овог члана и уписом у Регистар, који води Федерално министарство рада и социјалне политике.

На рјешење из става 7. овог члана није допуштена жалба, али се може покренути управни спор у року од 30 дана од дана достављања рјешења.

Надзор над стручним радом сигурне куће врши стручна комисија коју формира федерални министар рада и социјалне политике.

Правилник о стручном надзору из става 9. овог члана донијеће федерални министар рада и социјалне политике, у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.“

Члан 3.

Сигурне куће организоване у складу са раније важећим прописима, дужне су да своју организацију и рад ускладе са одредбама овог закона, у року од три године од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеним новинама Федерације БиХ".

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е
З А К О Н А
О ИЗМЈЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ОД НАСИЉА У
ПОРОДИЦИ

I – УСТАВНИ ОСНОВ

Уставноправни основ за доношење овог закона садржан је у одредбама члана IV. А. 20. (1) д) Устава Федерације Босне и Херцеговине. Наиме, према одредбама члана IV. А. 20. (1) д) Устава Федерације БиХ, Парламент Федерације БиХ надлежан је за доношење закона о вршењу функције федералне власти, из чега произилази да наведена одредба представља уставноправни основ за његово доношење.

II – РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлог за доношење Закона о измјенама и допунама Закона о заштити од насиља у породици јесте превазилажење постојећих недоречености, уз јасно навођење правног основа, тачније закона на основу којег се оснива сигурна кућа, те начин обезбјеђења финансијских средстава за привремено збрињавање жртава насиља у сигурној кући, а којим ће се омогућити досљедно спровођење његових одредби.

Наиме, ставом 3. члана 35. Закона о заштити од насиља у породици („Службене новине Федерације БиХ“, број 20/13-у даљем тексту: Закон), одређено је да ће критерије и стандарде за оснивање, рад и финансирање сигурних кућа прописати федерални министар рада и социјалне политике у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овога Закона. Поступајући по наведеним законским обавезама, Федерално министарство рада и социјалне политике је приступило изради одговарајућег подзаконског акта, те је у 2013. години, с циљем спровођења члана 35. Закона, федерални министар рада и социјалне политике формирао Мултисекторску радну групу за израду Правилника којим су се требали прописати критерији и стандарди за оснивање, рад и финансирање сигурних кућа у Федерацији БиХ. Међутим, Радна група је у свом раду веома брзо наишла на значајне потешкоће у изради овог подзаконског акта због нејасно дефинисаног става 1. члана 35. предметног Закона. Након вишеструких покушаја да изнађе најбоље рјешење, Радна је група на крају утврдила да без јасног тумачења наведеног члана не може наставити с даљњим радом, чиме је ономогућено и доношење самог подзаконског акта. Надаље, Законом о организацији органа управе („Службене новине Федерације БиХ“, број: 35/05) прописано је да тијела управе могу доносити правилнике као проведбене прописе којима се ближе разрађују поједине одредбе федералног, односно кантоналног закона, а ради осигурања услова за одговарајућу примјену тог закона. Међутим, у овом случају предметни је Закон непрецизан јер истим није регулисано основно питање које се тиче неријешеног статуса сигурних кућа,

што је Законом било потребно јасно ријешити како би се дала могућност доношења Правилника којим треба регулисати питање критерија и стандарда за оснивање, рад и финансирање сигурних кућа, што подразумијева и утврђивање цијене смјештаја жртава насиља у сигурну кућу.

Надаље, значај доношења овог акта је и у томе што став 2. члана 35. Закона регулише обавезу и питање финансирања привременог збрињавања жртве насиља у сигурној кући, те је потребно за сваку наредну буџетску годину планирати и осигурати средства како у Буџету Федерације БиХ (70%), тако и у буџетима кантона (30%), а све на основу утврђене цијене смјештаја, што тренутно без доношења истог није могуће планирати.

Сходно наведеном, Федерално министарство рада и социјалне политике није могло донијети наведени подзаконски акт због нејасно дефинисаног става 1. члана 35. Закона јер исти *није прописао „правни облик“ сигурне куће* који би се могао инкорпорирати у вежећи законски систем. Одредба да: *„сигурну кућу може основати правно или физичко лице у складу са законом“*, уз прописани начин финансирања привременог збрињавања жртве насиља у породици, додатно је компликовала предметну ситуацију. Како није децидно наведено о којем се закону ради, остало је нејасно јесу ли сигурне куће установе социјалне заштите или удружења и фондације.

Надаље, предложени законски текст доприноси реформи социјалне заштите односно пружања јединствене заштите за жртве насиља у породици на цијелој територији Федерације БиХ, те поштујући и узимајући у обзир међународне документе, као и САНВИО Конвенцију Савјета Европе о спречавању и борби против насиља над женама и насиља у породици овим законским рјешењем се врши имплементација одредаба исте. Наиме, у смислу имплементације САНВИО Конвенције треба имати у виду да је држава Босна и Херцеговина обавезна осигурати довољан број сигурних кућа како би се свим жртвама омогућио одговарајући привремени смјештај, те да поред постојећих сигурних кућа треба оставити могућност оснивања истих од стране владиног сектора, обзиром да су сигурне куће неопходан механизам у систему социјалне заштите. Ово посебно из разлога осигуравања буџетских средстава у складу са чланом 35. Закона који прописује обезбјеђење финансијских средстава за привремено збрињавање жртава насиља у породици из Буџета Федерације БиХ (70%) и буџета кантона (30%).

Такођер, треба имати у виду да постојећи Закон о основама социјалне заштите, заштите цивилних жртава рата и заштите породице са дјецом тренутно не препознаје жртве насиља у породици као категорију корисника социјалне заштите. С тим у вези, а у циљу пружања јединствене заштите жртава насиља на подручју Федерације БиХ, интенција је да и у Приједлогу закона о основама социјалне заштите, жртве насиља у породици буду дефинисане као категорија корисника социјалне заштите, те да сигурне куће буду дефинисане као установе

социјалне заштите, а њихово оснивање такође ће бити у складу са Законом о установама и биће саставни дио система социјалне заштите уз обезбјеђење финансијских средстава из Буџета Федерације БиХ и буџета кантона за ову категорију корисника социјалне заштите.

Надаље, дато је појашњење у смислу надлежности Федералног министарства рада и социјалне политике тј. када је у питању носилац израде правилника о стандардима за рад и сигурних кућа, може бити ово министарство само уколико се исте оснивају као установе социјалне заштите, те у том случају орган који ће издавати рјешења о испуњавању услова за почетак и рад сигурних кућа, вођење регистра сигурних кућа, вршење надзора у сигурној кући јесте ово министарство само уколико се исте оснивају као установе социјалне заштите.

Према тренутној ситуацији на подручју Федерације БиХ не постоји нити једна сигурна кућа коју је основала владина институција и тренутно збрињавање жртава породичног насиља пружа невладин сектор кроз шест сигурних кућа, у оквиру удружења која су основана у складу са Законом о удружењима и фондацијама Федерације БиХ. Дакле, овдје се не ради о установама које се оснивају у складу са Законом о установама („Службени лист РБиХ“, бр. 6/92, 8/93 и 13/94), и у том смислу није могуће вршити адекватан надзор над радом истих, а посебно врло тешко би се могла осигурати адекватна контрола средстава која би се издвајала из буџета.

III - ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ ЗАКОНСКИХ РЈЕШЕЊА

Чланом 1. Нацрта закона врши се допуна важећег законског текста на начин да се у члану 2. додаје нови став 4. којим се дефинише појам сигурне куће у смислу овог закона.

Чланом 2. Нацрта закона врши се потпуна измјена важечег члана 35. на начин да се истим прво дефинише оснивање сигурних кућа у складу са Законом о установама, што до сада није био случај и ова одредба има суштински значај због чега се и предлажу предметне измјене закона, а што је детаљно елаборирано у дијелу текста под називом „разлози за доношење закона“.

У ставу 2. задржано је важеће рјешење, којим је утврђено да средства за финансирање привременог збрињавања жртве насиља у сигурној кући осигуравају Федерација БиХ у износу од 70% и кантони у износу 30%, од утврђене цијене смјештаја жртве насиља у сигурној кући, а у ставу 3. прецизирано је на који начин ће се утврђивати износ наведених средстава, тачније одлуку о висини цијене привременог збрињавања жртве насиља у сигурној кући дужан је донијети федерални министар рада и социјалне политике за сваку календарску годину, те да су Федерално министарство рада и социјалне политике и кантонална министарства надлежна за област социјалне заштите дужна у свом буџету предвидјети и обезбиједити наведена средства.

Надаље, јасно је прописано да су средства за финансирање привременог збрињавања жртве насиља у сигурној кући искључиво намијењена осигурању смјештаја, подршке и помоћи жртвама насиља у породици, те да се иста не могу користити у друге сврхе, односно да оснивач сигурне куће преузима права и обавезе одговорности оснивача у смислу финансирања рада и пословања сигурне куће. Дакле, средства која се обезбијеђују из Буџета Федерације БиХ и кантона имају тачно утврђену намјену и не могу се користити у било које друге сврхе.

Такођер, Нацрт закона прецизира и да се мора донијети подзаконски акт, тачније Правилник о условима простора, опреме и кадра за сигурне куће и регистру сигурних кућа у Федерацији БиХ, те да је за доношење истог надлежан федерални министар рада и социјалне политике.

Овим правилником морају се тачно прецизирати услови под којима одређено лице може основати сигурну кућу.

Надаље, прописан је начин оснивања сигурне куће, те обавеза уписа у регистар који ће водити Федерално министарство рада и социјалне политике, а у циљу јасне евиденције о броју сигурних кућа затим контроле испуњења услова и наравно ради надзора над радом истих.

У члану 3. Нацрта закона прописан је рок у којем се постојеће сигурне куће, ради даљњег рада, морају пререгистровати чиме ће се добити јасан преглед броја сигурних кућа у Федерацији БиХ и провјерити да ли исте задовољавају основне стандарде за даљњи наставак рада.

IV- ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

Тренутно, из објективних разлога, није могуће процијенти износ средстава који ће бити неопходан за његово спровођење. Наиме, проценат издвајања средстава из Буџета Федерације БиХ је задржан као и у важећем тексту, али реализација средстава није могла заживјети док се не утврде стандарди и цијена боравка збринуте особе у сигурној кући, ради чега се и приступило изради ових измјена закона. Такође, износ средстава ће бити варијабилна категорија и овисиће о броју збринутих особа и висини цијене привременог збрињавања жртве насиља у сигурној кући о чему је одлуку дужан донијети федерални министар рада и социјалне политике за сваку календарску годину.